

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หอยแมลงภู (Green Mussel) เป็นหอยสองฝาชนิดหนึ่งที่อาศัยอยู่ในทะเล พบมากในเขตน่านน้ำลงตลอดจนบริเวณที่น้ำท่วมตลอด เป็นหอยที่อยู่ในวงศ์ Mytilidae ชนิดที่เลี้ยงได้และที่นิยมเลี้ยงกัน คือ *Mytilus Smaragdinus* Chermnitz พบอยู่ทั่วไปในทะเลน้ำเค็มทั้งในต่างประเทศและภายในประเทศ หอยแมลงภูนั้นมีคุณค่าทางเศรษฐกิจมากชนิดหนึ่งเพราะเป็นที่นิยมบริโภคกันอย่างแพร่หลาย และมีราคาไม่แพง แหล่งที่พบอาศัยอยู่ในพื้นที่หลายจังหวัด เช่น ตราด ชลบุรี สมุทรปราการ เพชรบุรี สมุทรสงคราม และนครศรีธรรมราช (ชมรมเกษตรปลอดสารพิษ, 2552) หอยแมลงภูมีหลายชนิดชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Mytilus Smaragdinus* มีเปลือกยาวเรียวยาวไป เปลือกหนา มีสีเขียว คล้ายแมลงภู เปลือกด้านในมีสีขาวแวววาว นำมาทำเป็นเครื่องประดับได้ดี เนื้อรับประทานในรูปสด และตากแห้ง พบกระจายทั่วไปทั้งในอ่าวไทย ที่ระดับน้ำลึกประมาณ 3-10 เมตร (สุภาพร สุกสีเหลือง, 2538 : 223) การเลี้ยงหอยแมลงภูถือเป็นอาชีพที่ชาวประมงทำมาช้านาน เนื่องจากปัจจุบันการทำประมงทะเลเริ่มจะซบเซา เพราะปัญหาทรัพยากรทางทะเลที่ลดน้อยลงทุกวัน อีกทั้งยังต้องเสี่ยงต่อปัญหาในการทำประมงทะเล เช่น ลมมรสุม ลมพายุ หรือ ค่าไต่ห่วย ค่าน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น เป็นต้น จนทำให้เกิดความเสียหายต่อการทำประมง และด้วยการเลี้ยงหอยแมลงภู มีวิธีเลี้ยงแบบง่ายๆ ไม่ยุ่งยากนัก เพียงแค่ปล่อยให้ลูกหอยมาเกิดบนหลักไม้ รอกจนหอยโตได้ขนาดที่ต้องการ จึงค่อยเก็บขึ้นมาจำหน่าย อาชีพเลี้ยงหอยแมลงภูมีการเลี้ยงอยู่ในหลายพื้นที่ของไทยทางชายฝั่งอ่าวไทยตอนบน และตอนล่าง และยังพบมีการเลี้ยงแถบชายฝั่งอันดามันบางพื้นที่ การเลี้ยงหอยแมลงภูนั้นมีอยู่หลายแบบ เช่น การเลี้ยงแบบปักหลักปล่อยลูกหอย เป็นการเลี้ยงหอยกับลำไม้ไผ่ (Bamboo Pole Culture) การเลี้ยงกับเสาไม้ (Buchot Culture) การเลี้ยงหอยแมลงภูร่วมกับการทำโป๊ะจับปลา การเลี้ยงแบบหว่านบนพื้นทะเล (Bottom Culture) การเลี้ยงโดยใช้แพ (Raft Culture) หรือการเลี้ยงโดยใช้เชือก (Longline Culture) เป็นต้น (กเชนทร เกลิมวัฒน์, 2544 : 91-99)

การตลาดบริโภคหอยแมลงภู พบว่ามีความต้องการบริโภคอยู่พอสมควร ในบางครั้งผู้ค้าหอยแมลงภูไม่สามารถหาผลผลิตส่งขายให้ได้เพียงพอความต้องการบริโภค สาเหตุที่มีความต้องการบริโภคอยู่ตลอด อาจมาจากราคาซื้อขายในตลาดที่ไม่สูงมากนัก เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 32-33 บาทต่อกิโลกรัม (แบบคละ) ในปี 2549-2551 (กรมการค้าภายในสินค้าทางการเกษตรกลาง, 2552) สามารถนำไปประกอบอาหารได้หลากหลาย หอยแมลงภูที่ซื้อขายกัน ราคาซื้อขายจะขึ้นอยู่กับขนาด

ของหอยแมลงภู่ หอยแมลงภู่ขนาดใหญ่จะมีราคาสูงกว่าขนาดรองลงมา ตามลำดับ และนิยมบริโภคกันมากกว่าหอยที่มีขนาดเล็ก ตลาดหอยแมลงภู่บริโภคสดในประเทศนั้นค่อนข้างแคบ หากต้องการขยายตลาดเพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของปริมาณการผลิตในกรณีที่มีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยง ควรพิจารณาถึงการขยายตลาดของหอยแมลงภู่ด้านการแปรรูป ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถเก็บไว้ได้นาน และสามารถส่งไปจำหน่ายยังพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลต่อไป ส่วนตลาดหอยแมลงภู่ต่างประเทศ มีการจำหน่ายออกใน 2 ลักษณะ คือ หอยแมลงภู่แช่เย็นและหอยแมลงภู่แปรรูป แต่ยังคงอยู่ในวงจำกัดสินค้าแปรรูปหอยแมลงภู่ออกสู่ต่างประเทศนั้นยังมีจำนวนน้อยและยังมีปัญหาด้านการผลิตที่ไม่แน่นอนของปริมาณผลผลิตและคุณภาพของสินค้า ซึ่งควรมีการส่งเสริมการเลี้ยงหอยแมลงภู่ให้มีปริมาณการผลิตที่แน่นอนและมีการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ อาจเป็นการขยายตลาดการส่งออกหอยแมลงภู่แช่เย็นและหอยแมลงภู่แปรรูปกับประเทศใกล้เคียงได้มากขึ้น (กรมประมง, 2552)

อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นพื้นที่ที่พบว่าการเลี้ยงหอยแมลงภู่อยู่เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบปักหลัก เนื่องจากเป็นการเลี้ยงที่ลงทุนไม่สูงมาก หรือลงทุนน้อยกว่าการเลี้ยงแบบอื่นๆ และไม่ยุ่งยาก ประกอบกับกลุ่มผู้เลี้ยงส่วนใหญ่ทำการเลี้ยงด้วยวิธีนี้มายาวนานเกือบ 30 ปี โดยผู้เลี้ยงส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอบ้านแหลม กล่าวคืออาศัยอยู่ในตำบลบ้านแหลม 144 คน ตำบลบางตะบูนออก 36 คน ตำบลบางตะบูน 3 คน และบางส่วนของตำบลบางครก 2 คน ตำบลบางขุนไทร 2 คน ตำบลบางกุ่ม 2 คน ตำบลวังจันทร์ 1 คน ตำบลบ้านหม้อ 1 คน ตำบลคลองกระแซง 1 คน ตำบลท่ายาง 1 คน และตำบลดอนยาง 1 คน รวมทั้งหมด 194 คน (สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแหลม, 2552) แต่ทั้งนี้ก็มีผู้เลี้ยงอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้ลงทะเบียนผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่ อาจเพราะมีพื้นที่การเลี้ยงไม่มาก ซึ่งคาดว่ามีผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่ประมาณจำนวน 300-400 คน (คมสันต์ สุวรรณ, 2552, พฤศจิกายน 22)

หอยแมลงภู่ในพื้นที่อำเภอบ้านแหลม ปัจจุบันพบว่ามีขนาดเล็กลงกว่าในอดีต ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมทางทะเลที่เปลี่ยนแปลงไป แหล่งอาหารที่อยู่อาศัยของสัตว์ทะเลชายฝั่งลดลง คุณภาพน้ำทะเลที่ต่ำลง จึงส่งผลต่อการเติบโตของหอยแมลงภู่ได้ และปัญหาสำคัญของผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่ในอำเภอบ้านแหลม คือ ปัญหาหอยตาย ทั้งนี้เชื่อว่าสาเหตุมาจากน้ำเสียที่ไหลปนมากับแหล่งน้ำจืด ทำให้มีน้ำจืดขังบริเวณปากอ่าวหลายวัน ส่งผลให้หอยมีเปอร์เซ็นต์สูญเสียมาก ผู้เลี้ยงจึงต้องเก็บหอยแมลงภู่ทยอยขาย ก่อนย่างเข้าฤดูฝนในทุกๆปี โดยที่หอยนั้นอาจจะยังมีขนาดโตได้ไม่เต็มที่ (อร่าม หงษ์ทอง อ้างถึงใน สุขชัย นิลวานิช, 2543 : 133) แต่ปัจจุบันเชื่อว่าสาเหตุหลักน่าจะมาจากปัญหาน้ำเสียจากโรงงาน หรือหอยเป็นโรคพยาธิ จนทำให้หอยแมลงภู่ตายจำนวนมาก และทยอยตายทุกวัน จนอาจไม่เหลือหอยให้เก็บมาจำหน่ายได้ ช่วงที่จับหอยขายมาก คือ ช่วงเดือนพฤศจิกายน ธันวาคม และมกราคม ด้วยผลผลิตหอยแมลงภู่ที่ลดลง ผู้เลี้ยงจึงอาจต้องขยายพื้นที่การเลี้ยงโดยปักหลักเพิ่ม ด้วยปัจจุบันหอยมีลักษณะที่ไม่โตและตายมากหล่นร่วงลงสู่พื้น หรือจาก

สาเหตุปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีหรือจี่ปลาว่าพที่เกิดในช่วงเดือนกันยายนและช่วงฤดูฝน ส่วนน้ำสีเขียวเกิดช่วงปลายฤดูฝนต้นฤดูหนาว และเกิดนอกแนวหอยแมลงภู่ออกไปนอกทะเล ช่วงเดือนมิถุนายน กรกฎาคม และสิงหาคมของทุกปี (ฉัตรรัตน์ ปภาวสิทธิ์ และคณะ, 2549: 419) ปัญหาหอยตาย ส่งผลต่อผู้ประกอบการค้าหอยแมลงภู๋ในอำเภอบ้านแหลม ที่ต้องหาวัตถุดิบผลผลิต จากต่างถิ่น เช่น หอยจากคลองด่าน หอยจากแม่กลอง หอยจากทางภาคใต้ มาผลิตแปรรูป จำหน่ายแทน (คมสันต์ สุวรรณ, 2552, พฤศจิกายน 22) ทำให้เกิดต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ส่งผล ต่อราคาขายหอยแมลงภู๋ที่สูงขึ้น และอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้บริโภคเกิดเปลี่ยนแปลงความต้องการ หันไปบริโภคสินค้าประเภทอื่นที่ทดแทนกันได้

การเก็บหอยทยอยขายก่อนกำหนดเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะช่วงเวลาที่เกิดน้ำเสีย ที่กลุ่มผู้เลี้ยงหอยแมลงภู๋ปฏิบัติทำกันอยู่ และพยายามหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว การให้เงินช่วยเหลือ จากรัฐบาลแก่ผู้เลี้ยงหอยแมลงภู๋ที่ประสบปัญหาหอยตาย เป็นการช่วยเหลือเฉพาะผู้ที่ขึ้นทะเบียน เลี้ยงหอยแมลงภู๋เท่านั้น ผู้ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนจะไม่ได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งอาจทำให้มีคนที่หวัง ผลประโยชน์จากเงินช่วยเหลือนี้เข้ามาหาผลประโยชน์ได้ (คมสันต์ สุวรรณ, 2552, พฤศจิกายน 22) ส่วนการที่หอยแมลงภู๋มีขนาดเล็กลงนั้น อาจมาจากเหตุปัจจัยในการเติบโตของหอยแมลงภู๋ ไม่เอื้ออำนวย ดังเช่น แหล่งอาหาร ค่าความเค็ม น้ำเสีย ความขุ่น กระแสน้ำ คลื่นลม อุณหภูมิ เป็นต้น ซึ่งมีส่วนในการเติบโตของหอยแมลงภู๋ได้ (กรมประมง, 2550: 10) คุณภาพน้ำทะเลที่ลดลงและพื้นที่ ชายฝั่งทะเลที่ถูกทำลาย จากการกัดเซาะของน้ำทะเล การถางป่าทำแหล่งเพาะเลี้ยงกุ้ง หรือ ทำไม้ เผลอถ่าน เป็นต้น (ฉัตรรัตน์ ปภาวสิทธิ์ และคณะ, 2549) อาจเป็นปัญหาที่สามารถส่งผลกระทบ ต่อกันได้เช่นกัน ควรมีการแก้ไขปัญหาลักษณะนี้อย่างต่อเนื่องจากหลายฝ่ายร่วมกัน การจัดตั้งองค์กร กลุ่มผู้เลี้ยงหอยแมลงภู๋เพื่อประสานงานการช่วยเหลือด้านปัญหาหอยตาย ซึ่งปัญหาอาจส่งผลกระทบ ต่อเนื่องถึงผู้ค้าหอยแมลงภู๋ และผู้บริโภค อีกด้วย ดังนั้นการร่วมมือกันของชุมชนเพื่อที่จะสร้าง รูปแบบการทำประมงทะเลอย่างถูกวิธี การมีแนวทางและจุดหมายร่วมกันที่จะทำประมง การฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลให้กลับมา มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น มีแหล่งอาหาร แหล่งเพาะพันธุ์ สัตว์น้ำต่างๆ เช่น ปาชายเลน เพื่อจะได้มีทรัพยากรทางทะเลไว้ใช้อย่างยาวนานอย่างยั่งยืนต่อไป ในพื้นที่อำเภอบ้านแหลม โดยคาดว่า ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เลี้ยงหอยแมลงภู๋ เป็นแนวทางในการเพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้แก่ผู้เลี้ยงหอยแมลงภู๋ ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

จากสภาพปัญหาและความเป็นมาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการเพิ่มผลผลิตหอยแมลงภู๋ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยคาดว่าผลการศึกษา ในครั้งนี้ สามารถจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตหอยแมลงภู๋ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ของการเลี้ยงหอยแมลงภู๋ในเขตอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจการเลี้ยงหอยแมลงภู๋ในเขตอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตหอยแมลงภู๋ในพื้นที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากรในการวิจัย คือ กลุ่มของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเลี้ยงหอยแมลงภู๋ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 194 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้เลี้ยงหอยแมลงภู๋ ที่อาศัยในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 50 ราย เจ้าหน้าที่หน่วยงานประมง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแหลม จำนวน 2 ราย และผู้นำชุมชนที่ปรึกษาประธานผู้เลี้ยงหอยแมลงภู๋อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 1 ราย

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เลี้ยงหอยแมลงภู๋ ในเขตอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ รายได้ สถานภาพ การศึกษา แหล่งที่อยู่อาศัย อาชีพหลัก และอาชีพรอง 2) ปัจจัยด้านสถานการณ์การเลี้ยงหอยแมลงภู๋ จำแนกตามรูปแบบการเลี้ยง ปริมาณการผลิต พื้นที่ในการเลี้ยง ระยะเวลาในการเลี้ยง แรงงานในการเลี้ยง และการแข่งขัน 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงหอยแมลงภู๋ จำแนกตาม เงินทุนและแหล่งเงินทุน ปัญหาในการเลี้ยง ประสบการณ์ในการเลี้ยง ขนาดของหอยแมลงภู๋ และราคาของผลผลิต

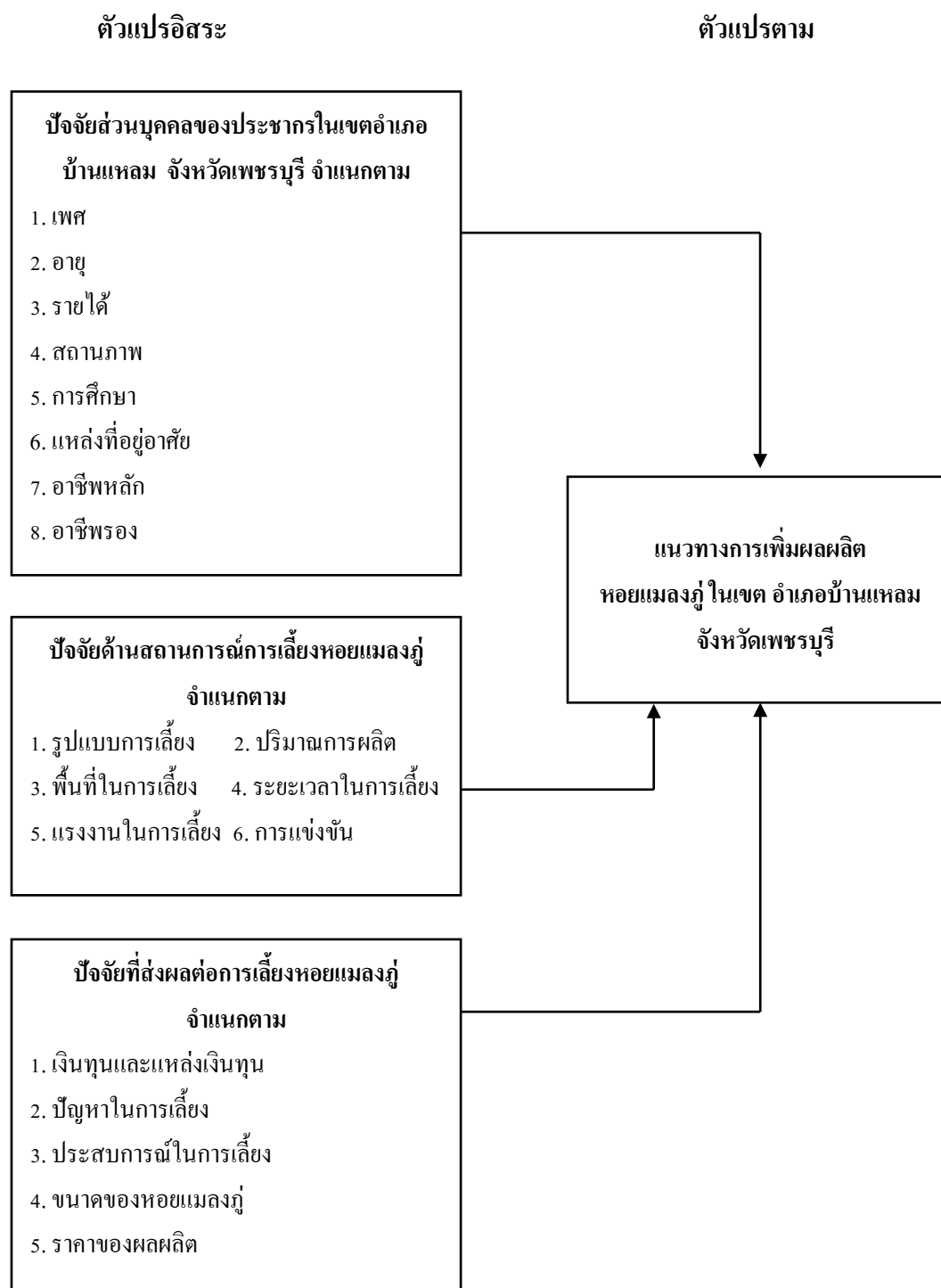
2.2 ตัวแปรตาม คือ แนวทางในการเพิ่มผลผลิตหอยแมลงภู๋ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

3. ระยะเวลาในการวิจัย ผู้วิจัยได้ลงเก็บข้อมูลต่างๆ จากการสัมภาษณ์ผู้เลี้ยงหอยแมลงภู๋ ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างเดือน มีนาคม - พฤษภาคม พ.ศ. 2553 และจากการสอบถามพูดคุย ถึงข้อควรระวังสถานการณ์การเลี้ยงเป็นระยะๆ ต่อเนื่องมาจนถึงเดือนสิงหาคม ในปีเดียวกัน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องแนวทางการเพิ่มผลผลิตหอยแมลงภู๋ในเขตอำเภอบ้านแหลม จังหวัด เพชรบุรี ตัวแปรอิสระผู้วิจัยได้ใช้แนวความคิดด้าน 1) ปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ รายได้ สถานภาพ การศึกษา แหล่งที่อยู่อาศัย อาชีพหลัก และ อาชีพรอง 2) สถานการณ์ การเลี้ยงหอยแมลงภู๋ จำแนกตาม รูปแบบการเลี้ยง ปริมาณผลผลิต พื้นที่ในการเลี้ยง ระยะเวลา ในการเลี้ยง แรงงานในการเลี้ยง และ การแข่งขัน 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงหอยแมลงภู๋ จำแนกตาม เงินทุนและแหล่งเงินทุน ปัญหาในการเลี้ยง ประสิทธิภาพในการเลี้ยง ขนาดของ หอยแมลงภู๋และราคาของผลผลิต ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางในการเพิ่มผลผลิตหอยแมลงภู๋ ในเขตอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวมากำหนดเป็นกรอบ แนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเลี้ยงหอยแมลงภู่นำไปสู่แนวทางการเพิ่มผลผลิตหอยแมลงภู่นในเขตอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเพิ่มผลผลิต หมายถึง แนวทางในการเพิ่มผลผลิตหอยแมลงภู่นักศึกษาถึง
 - 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ สถานภาพ การศึกษา แหล่งที่อยู่อาศัย อาชีพหลัก และ อาชีพรอง
 - 2) สถานการณ์การเลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษา ได้แก่ รูปแบบการเลี้ยง ปริมาณการผลิต พื้นที่ในการเลี้ยง ระยะเวลาในการเลี้ยง แรงงานในการเลี้ยง และการแข่งขัน
 - 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษา ได้แก่ เงินทุนและแหล่งเงินทุน ปัญหาในการเลี้ยง ประสิทธิภาพในการเลี้ยง ขนาดของหอยแมลงภู่นักศึกษา และ ราคาของผลผลิต มาสรุปเป็นแนวทางในการเพิ่มผลผลิตหอยแมลงภู่นักศึกษาของผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษาในเขตอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
2. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง สภาพคุณลักษณะส่วนบุคคลที่สามารถบ่งบอกคุณลักษณะ ความเป็นจริง ของบุคคลผู้นั้น ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ สถานภาพ การศึกษา แหล่งที่อยู่อาศัย อาชีพหลัก และอาชีพรอง ของผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษาในเขตอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
3. สถานการณ์การเลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษา หมายถึง ความเป็นจริงจากอดีตจนถึงปัจจุบันที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษา ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นสิ่งที่จะสามารถบอกความเป็นมาเป็นไปของปัจจัยต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการเลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษา ได้แก่ รูปแบบการเลี้ยง ปริมาณการผลิต พื้นที่ในการเลี้ยง ระยะเวลาในการเลี้ยง แรงงานในการเลี้ยง และการแข่งขัน
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษา หมายถึง สิ่งที่จะอาจจะมีผลต่อการเลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษาของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษาในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งอาจส่งผลกระทบโดยตรงหรือทางอ้อม ต่อคุณภาพหอยแมลงภู่นักศึกษาหรือ แนวทางการเพิ่มผลผลิตหอยแมลงภู่นักศึกษาได้ ได้แก่ เงินทุนและแหล่งเงินทุน ปัญหาในการเลี้ยง ประสิทธิภาพในการเลี้ยง ขนาดของหอยแมลงภู่นักศึกษา และ ราคาของผลผลิต
5. เพศ หมายถึง ลักษณะบ่งบอกความเป็นหญิงหรือชายของผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษาในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งอาจมีผลในการดำเนินการเลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี
6. อายุ หมายถึง ช่วงเวลาที่ดำรงชีวิตอยู่ของผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษาในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งอาจแสดงถึงประสิทธิภาพหรือ ประสิทธิภาพในการเลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษาได้
7. รายได้ หมายถึง เงินหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการขายผลผลิตหอยแมลงภู่นักศึกษาของผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษา ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
8. สถานภาพ หมายถึง ฐานะ สิทธิหน้าที่ของบุคคลในการแต่งงาน การดำเนินชีวิตของผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นักศึกษาในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

9. การศึกษา หมายถึง ระดับความรู้ของผู้เลี้ยงหอยแมลงภูในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งอาจใช้การฝึกฝน อบรม เพื่อให้เกิดความรู้ อาจบอกถึงพื้นฐานของความรู้ของบุคคลนั้น

10. แหล่งที่อยู่อาศัย หมายถึง สถานที่พักอาศัย ถิ่น บริเวณที่อยู่ของผู้เลี้ยงหอยแมลงภูในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อาจบอกถึงลักษณะการใช้ระยะการเดินทาง การดำเนินการเลี้ยงหอยแมลงภูได้

11. อาชีพหลัก หมายถึง การหาเลี้ยงชีพส่วนใหญ่เป็นหลัก ซึ่งมีรายได้หลักส่วนใหญ่จากการทำอาชีพนี้ ของผู้เลี้ยงหอยแมลงภูในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

12. อาชีพรอง หมายถึง การหาเลี้ยงชีพเสริมพิเศษ เพิ่มมาจากอาชีพหลักที่ทำอยู่ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้จากอาชีพหลักของครอบครัว ของผู้เลี้ยงหอยแมลงภูในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

13. รูปแบบการเลี้ยง หมายถึง วิธีการเลี้ยงหอยแมลงภูของผู้เลี้ยงหอยแมลงภูในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งอาจมีวิธีการเลี้ยงที่เป็นลักษณะเฉพาะและหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ในการเลี้ยงดังกล่าว

14. ปริมาณการผลิต หมายถึง จำนวนผลผลิตหอยแมลงภูที่ผู้เลี้ยงหอยแมลงภูในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี สามารถผลิตได้ อาจแบ่งเป็น ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อรายต่อปี ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยโดยรวมทั้งหมด ปริมาณการผลิตอาจสามารถบอกถึง แนวโน้มของราคาผลผลิตได้

15. พื้นที่ในการเลี้ยง หมายถึง แหล่งที่ผู้เลี้ยงหอยแมลงภู ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ทำการเลี้ยงหอยแมลงภู ทั้งนี้พื้นที่การเลี้ยงที่ไม่เหมือนกัน อาจมีรูปแบบการเลี้ยงที่ต่างกันตามลักษณะพื้นที่ดังกล่าว และอาจแบ่งเป็น 3 พื้นที่หลัก คือ บริเวณพื้นที่การเลี้ยงฝั่งตอนบนปากอ่าว ฝั่งบริเวณปากอ่าว และฝั่งตอนล่างของบริเวณปากอ่าว

16. ระยะเวลาในการเลี้ยง หมายถึง จำนวนเวลาที่ผู้เลี้ยงหอยแมลงภูในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ใช้เลี้ยงหอยแมลงภู นับตั้งแต่เริ่มปักหลักปล่อยลูกหอย จนถึงระยะเวลาการเก็บผลผลิตหอยแมลงภู

17. แรงงานในการเลี้ยง หมายถึง จำนวนลักษณะการใช้แรงงานในการเลี้ยงหอยแมลงภูในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี จำนวนการใช้แรงงานสามารถบอกถึงปริมาณการเลี้ยงหอยแมลงภูได้ ส่วนลักษณะการใช้แรงงานสามารถบอกถึงแนวทางการลดต้นทุนเพื่อเพิ่มผลผลิตได้

18. การแข่งขัน หมายถึง ความพยายามในการเลี้ยงหอยแมลงภูของผู้เลี้ยงหอยแมลงภูในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ให้สามารถมีผลผลิตได้ปริมาณที่ต้องการ หรือ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิตให้มีราคาสูงขึ้น

19. เงินทุนและแหล่งเงินทุน หมายถึง แหล่งที่มาของเงินที่ใช้ลงทุนในการเลี้ยงหอยแมลงภูของผู้เลี้ยงหอยแมลงภูในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

20. ปัญหาในการเลี้ยง หมายถึง อุปสรรคในการทำการเลี้ยงหอยแมลงภู่นในอำเภอ บ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ที่ส่งผลกระทบต่อผลิตหอยแมลงภู่นโดยตรงและโดยอ้อม

21. ประสบการณ์ในการเลี้ยง หมายถึง ความชำนาญที่เกิดจากการฝึกฝน หรือพบเห็น มาก่อนในการเลี้ยงหอยแมลงภู่นของผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

22. ขนาดของหอยแมลงภู่น หมายถึง ลักษณะของหอยแมลงภู่นที่สามารถผลิตได้ของผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่น ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผลผลิตที่ได้อาจมีขนาดตั้งแต่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น

23. ราคาของผลผลิต หมายถึง มูลค่าที่คิดเป็นเงินจากการนำผลผลิตหอยแมลงภู่นมาแปรรูป เป็นรูปแบบต่างๆ เช่น หอยแมลงภู่นสดคัสดขนาด หอยแมลงภู่นคอง หอยแมลงภู่นผ่าตากแห้ง หอยแมลงภู่นแกะตัวสด เป็นต้น ของผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งราคาของผลผลิตอาจขึ้นอยู่กับคุณภาพของผลผลิต ปริมาณผลผลิต ลักษณะของการแปรรูป เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นปัจจุบัน ของการเลี้ยงหอยแมลงภู่นในเขตอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

2. เป็นแนวทางในการเพิ่มผลผลิตหอยแมลงภู่น ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

3. เป็นแนวทางในการสร้างรายได้ให้แก่ผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่นในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

4. เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบของการเลี้ยงหอยแมลงภู่น ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่น ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

5. เป็นแนวทางการพัฒนาภาพรวมของการเพิ่มผลผลิตหอยแมลงภู่นในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

6. เป็นแนวทางในการปรับปรุงและสร้างมาตรฐานรูปแบบการแปรรูปผลผลิตหอยแมลงภู่น ให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่น และผู้ค้าหอยแมลงภู่น ในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

7. เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์และกลุ่มชมรมผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่น ให้มีประสิทธิภาพที่ดี